

Právnická fakulta Masarykovy univerzity

REŠERŠE

Právní informatika MV320K

Téma:

**Je možný z hlediska ochrany přírody prodej sněženek na
tržišti nebo v obchodě?**

**Jaká podmínka musí být splněna a co mohou po
prodávajícím orgány ochrany přírody požadovat?**

Vede: JUDr. Danuše Spáčilová

Zpracoval: Jan Plšek

Datum zadání: 5.12.2006

Datum odevzdání: 10.2.2007

ANALYTICKÝ LIST

Úvod

Práce podává přehled dokumentů potřebných k zodpovězení otázky v zadání. Problém je řešen z hlediska ochrany přírody a nikoli z pohledu občanského resp. obchodního práva. Tomu odpovídá skladba citovaných dokumentů, které se vztahují k právu životního prostředí.

Druhy dokumentů a jejich počty v rešerši

Právní předpisy: ústavní zákon (1), zákony (3), vyhlášky (2), Nařízení Rady (ES) (1), sdělení - mezinárodní smlouva (1). Judikáty (7), knihy (6), články (5), diplomová práce (1).

Časové vymezení dokumentů

Citované právní předpisy jsou platné a účinné ke dni 9.2.2007. Literatura a judikatura se vztahuje k citovaným právním předpisům. Jedná se tedy o období po roce 1989, kdy změna společenských poměrů založila nový přístup k právní úpravě ochrany životního prostředí.

Jazykové vymezení

česky, popř. anglicky v případě mezinárodních smluv a předpisů EU

Geografické vymezení

území České republiky.

Uspořádání záznamů

Právní předpisy (vždy platné a účinné ke dni 9.2.2007) jsou řazeny následovně: ústavní základ, zákon a vždy hned za ním prováděcí vyhláška, nakonec předpisy EU a mezinárodní smlouvy. Judikáty jsou řazeny podle data vydání rozsudku od nejnovějšího po nejstarší. Literatura je řazena primárně podle roku vydání, podřídně podle druhu pramene - kniha, článek, jiné.

Informační prameny

ASPI - profesionální systém pro práci s právním řádem ČR, v současnosti nejrozšířenější

LexGalaxy - obdobně jako ASPI, systém určen spíše pro vědecké využití

LexDATA - obdobně jako ASPI, v současnosti poskytuje nejaktuálnější data

EPIS - obdobně jako ASPI, méně obsáhlý, anotace právnické a ekonomické literatury

Katalogy a databáze Národní knihovny ČR (<http://sigma.nkp.cz>)

Souborný katalog Masarykovy Univerzity (<http://aleph.muni.cz>)

Centrální katalog Univerzity Karlovy v Praze (<http://ckis.cuni.cz>)

Moravská zemská knihovna (<http://www.mzk.cz>)

Zkratky

PaP - Právo a podnikání (časopis)

EaP - Ekologie a právo (časopis)

Poznámky

- Všechny anotace jsou uvedeny *kurzívou*.
- U právních předpisů jsou uvedeny související paragrafy. Pro snadnější orientaci je připojena marginální rubrika paragrafu psaná obyčejným písmem.
- Judikatura není definována úplnou spisovou značkou, pouze pořadím a letopočtem (přeneseno z ASPI). Uvedeno je číslo jednací, datum vydání a soud, který rozsudek vydal. V hranatých závorkách je uvedena identifikace ve sbírce rozhodnutí příslušného soudu.
- Anotace připojené k judikátům se nevztahují k judikátu jako celku, ale k tématu rešerše.

ZÁKLADNÍ ČÁST

I. PRÁVNÍ PŘEDPISY

1. **Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky - Čl. 7**
2. **Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny**
 - § 48 Zvláště chráněné rostliny a živočichové
 - § 49 Základní podmínky ochrany zvláště chráněných rostlin
 - § 54 Prokázání původu
 - § 75 Orgány ochrany přírody
 - § 77 odst.2 písm. c) - Obecní úřady obcí s rozšířenou působností – *provádí § 54*
 - § 77a odst.3 písm. m) Krajské úřady – *provádí § 54*
 - § 81 Stráž přírody
 - § 85 Státní dozor v ochraně přírody
 - § 87 odst.3 písm. o) - Přestupky
 - § 88 odst.2 písm. o) - Pokuty právnickým osobám a fyzickým osobám při výkonu podnikatelské činnosti
 - § 89 Odebrání nedovoleně držených jedinců zvláště chráněných druhů
3. **Vyhláška č. 395/1992 Sb.,** kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny
Příloha II Seznam zvláště chráněných druhů rostlin - ohrožené druhy - sněžěnka
4. **Zákon č. 100/2004 Sb. o obchodování s ohroženými druhy**
 - § 4 – 7 Dovoz (*podmínky viz. Čl. 4 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 338/97.*)
 - § 25 Výkon státní správy
 - § 30 Kontrola
 - § 31 Přestupky
 - § 32 Správní delikty právnických osob a fyzických osob při výkonu podnikatelské činnosti
5. **Vyhláška č. 227/2004 Sb.,** kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 100/2004 Sb. o obchodování s ohroženými druhy
§ 1 Formuláře žádostí a doklady CITES
6. **Zákon č. 140/1961 Sb. Trestní zákon**
 - § 181f-h - Neoprávněné nakládání s chráněnými a volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami.
7. **Nařízení Rady (ES) č. 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi**
 - Článek 4 - Dovoz do Společenství
 - Článek 8 - Ustanovení týkající se regulace obchodních činností
 - Příloha B - sněžěnka (Galanthus)
 - Konsolidované znění 2005-08-22:*
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/cs/consleg/1997/R/01997R0338-20050822-cs.pdf>
8. **Sdělení č. 572/1992 Sb. - Úmluva o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin (Podepsáno ve Washingtonu, D.C., dne 3. března 1973), tzv. Úmluva CITES (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora)**

II. JUDIKATURA

9. 536/2005 7 A 136/2002 - 67 [Sb. NSS 2005, 5: 414]
vydaný dne 08.10.2004 - Nejvyšší správní soud
pravomoci České inspekce životního prostředí jako orgánu ochrany přírody
10. 1001/2002 7 A 98/99 - 37 [SoJ. 2002, 4: 311]
vydaný dne 27.12.2001 - Vrchní soud v Praze
odebrání rostlin, zákonný původ – nedovolená legalizace, pěstování v kultuře
11. 939/2002 6 A 69/96 - 34 [SoJ. 2002, 2: 109]
vydaný dne 30.08.1998 - Vrchní soud v Praze
správní trestání: běh lhůt, (odlišně při výkonu podnikatelské činnosti)
12. 562/2000 7 A 38/97 [SoJ. 2000, 1: 9]
vydaný dne 24.04.1998 - Vrchní soud v Praze
sankční odpovědnost obce podle zákona o ochraně přírody a krajiny
13. 428/1999 6 A 198/95-27 [SoJ. 99, 6: 165]
vydaný dne 24.03.1998 - Vrchní soud v Praze
posouzení závažnosti protiprávního jednání a stanovení výše pokuty
14. 326/1998 7 A 9/93 [SoJ. 98, 14: 440]
vydaný dne 22.03.1996 - Vrchní soud v Praze
odebrání rostlin pouze podle seznamu vyhlášky 395/1992, nikoli podle Úmluvy CITES
15. I. ÚS 145/94 [Sb.n.u.US Svazek č.4 Nález č.63 str.133]
vydaný dne 19.10.1995 - Ústavní soud ČR
neústavnost vyžadování čestného prohlášení jako podmínky udělení povolení k dovozu

III. LITERATURA

16. Prchalová, J. Zákon o ochraně přírody a krajiny a NATURA 2000 s komentářem a prováděcími předpisy - podle stavu k 1. 1. 2006. Praha : Linde, 2006, ISBN 80-7201-575-3
Vztah k předpisu: 114/1992 Sb.
17. Vilímková, V. Mezinárodní obchod s ohroženými druhy rostlin a živočichů. EaP, 2006, č. 2, s. 13 - 17
Vztah k předpisu: 100/2004 Sb., 227/2004 Sb., Nařízení Rady (ES) č. 338/97
18. Tichotová, P. Průvodce ochranou životního prostředí : příručka pro průmyslové podniky, obchodní organizace, podniky služeb, občanská sdružení, obce a další subjekty zabývající se ochranou životního prostředí. Praha : Ekotip, 2006, ISBN 80-86881-06-7
19. Stejskal, V. Nová právní úprava regulace obchodu s exempláři ohrožených druhů rostlin a živočichů. PaP, 2006, č. 12, s. 21 - 28
Vztah k předpisu: 100/2004 Sb., 140/1961 Sb. §181f-181g, Nařízení Rady (ES) č. 338/97
20. Miko, L. a kolektiv autorů. Zákon o ochraně přírody a krajiny. Praha : C. H. Beck, 2005, ISBN 80-7179-904-1
Vztah k předpisu: 114/1992 Sb.
21. Stejskal, V., Vilímková, V. Zákon o obchodování s ohroženými druhy. Praha : Linde, 2005, ISBN 80-7201-512-5
Vztah k předpisu: 100/2004 Sb., 572/1992 Sb., Nařízení Rady (ES) č. 338/97, Úmluva CITES
22. Tichá, T. Delikt ní odpovědnost v ochraně přírody a krajiny. PaP, 2004, č. 12, s. 7 - 12
Vztah k předpisu: 114/1992 Sb.: §87, §88
23. Damohorský, M. Právo životního prostředí. Obecná a zvláštní část. Praha : C. H. Beck, 2003, ISBN 80-7179-747-2
učebnice
24. Farník, R. Obchod s ohroženými druhy zvířat a rostlin ve světle mezinárodních a vnitrostátních právních předpisů [rukopis]. Právnická fakulta Masarykovy univerzity, 2002
diplomová práce
25. Malá, H., Stráž přírody. Kapesní příručka. Praha : Orac, 2000, ISBN 80-86199-20-7
26. Růžička, K. Nové právní předpisy v oblasti zahraničního obchodu - Obchod s druhy volně žijících živočichů a planě rostoucími rostlinami. PaP., 1997, č. 4, s. 7 - 8
Vztah k předpisu: 114/1992 Sb. § 48
27. Kučera, J. Úmluva CITES a zákon o ochraně přírody. Ochrana přírody, 1994, č. 6, s. 161 - 162

ZÁVĚR

Podle § 54 odst.1 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny **kdo prodává nebo nabízí za účelem prodeje** zvláště chráněnou rostlinu nebo rostlinu chráněnou podle mezinárodních úmluv nebo podle zvláštního právního předpisu (z. č. 100/2004 Sb.) o dovozu a vývozu ohrožených druhů (sněžěnka mezi ně patří ve všech třech případech), je povinen na výzvu orgánu ochrany přírody **prokázat jejich zákonný původ** (povoleným dovozem, povoleným odebráním z přírody nebo sběrem, pěstováním v kultuře nebo povoleným odchovem z jedinců s původem prokázaným podle tohoto ustanovení a podobně). Bez tohoto prokázání původu je prodej nebo nabízení k prodeji nezákonným jednáním. Podle stupně společenské nebezpečnosti může být takové jednání posuzováno jako přestupek nebo i jako trestný čin (§ 181 f - h zákona č. 140/1961 Sb.).

Následující odstavce ukládá prodávajícímu povinnost na vyžádání orgánů ochrany přírody **prokázat svoji totožnost** (§ 54 odst.2 zákona 114/1992 Sb., resp. § 77 a § 77a).

Pokud prodejce neprokáže zákonný původ může orgán ochrany přírody po prodávajícím požadovat **i samotné sněžěnky** (§ 89 odst.1 zákona 114/1992 Sb.) - patrně přímo na místě.

Z hlediska ochrany přírody prodej sněženek na tržišti nebo v obchodě možný je, ovšem prodávající musí na vyzvání orgánů ochrany přírody prokázat zákonný původ sněženek - pokud tak prodávající neučiní, dopouští se nezákonného jednání. Vedle prokázání zákonného původu sněženek mohou orgány ochrany přírody po prodávajícím požadovat, aby prokázal svoji totožnost.

OBSAH

ANALYTICKÝ LIST.....	2
ZÁKLADNÍ ČÁST.....	3
I.PRÁVNÍ PŘEDPISY.....	3
II.JUDIKATURA.....	4
III.LITERATURA.....	5
ZÁVĚR.....	6
OBSAH.....	6